

Sinuhe Wallinheimo kok ym.

Kirjallinen kysymys koulukoteihin sijoitettujen lasten liikkumisesta ja koulukodeissa työskentelevän henkilöstön jaksamisen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Valtion viisi koulukotia tekee äärimmäisen tärkeää työtä kaikkein vaikeimmissa elämäntilanteissa olevien ja haastavimmin oireilevien lasten ja nuorten hyväksi. Ne vastaavat näiden lasten ja nuorten hoidosta, hoivasta ja opetuksesta. Lisäksi koulukodit voivat tarjota lapsille ja nuorille mielenterveyslaissa tarkoitettuja mielenterveyspalveluja lukuun ottamatta tahdosta riippumatonta hoitoa.

Koulukoteihin sijoitettujen noin 200 lasten ja nuorten tarpeet ovat hyvinkin erilaisia. Yhteistä kuitenkin on näiden lasten ja nuorten vaikeahoitoisuus ja se, että näiden lasten kanssa on jo kehitetty lähes kaikki lastensuojelun erinäiset toimenpiteet. Osalla heistä on tuomio väkivaltarikoksista ja vakava päihdeongelma. Toisin sanoen paitsi tuen ja hoidon lisäksi näiden lasten ja nuorten auttaminen vaatii myös vahvat rajat, jolla rajaton käytös saadaan hallintaan.

Ikävä kyllä nykyinen lainsäädäntö ei tätä mahdollista. Voimassa olevan lastensuojelulain mukaan vaativinta hoitoa ja huolenpitoa vaativien lasten toimintaa ei voida koulukodissakaan rajoittaa edes oman turvallisuuden vuoksi esim. liikkumisen suhteen kuin lyhyeksi jaksoksi kerrallaan. Tämä siitäkkin huolimatta, että he karkaisivat koulukodista tai käyttäisivät päihteitä itselleen vahingollisesti. Verrattuna esim. Ruotsiin Suomessa vaativan sijaishuollon keinot suoritua tehtävästään ovat merkittävästi pienemmät.

Vallitseva tilanne turhauttaakin valtion koulukodeissa työskenteleviä lastensuojelun, kasvatuksen ja mielenterveysalan ammattilaisia. Puutteellisen lainsäädännön takia koulukotien työntekijät joutuvat vuositason satoihin tilanteisiin, joissa nuoret ovat väkivaltaisia, vakavasti päihtyneitä ja huumausaineriippuvaisia tai heitä joudutaan etsimään vaarallisista olosuhteista karkumatkoilla. Luonnollisesti lisääntyneet karkumatkat ovat tuoneet lisätyötä myös mm. poliisille.

Koulukotien henkilöstö onkin laatinut STM:n vaativan hoidon työryhmälle adressin, jossa esitetään lainsäädännön pikaista tarkentamista seuraavasti: Valtion koulukodeille taataan mahdollisuus huolehtia lasten turvallisesta kasvusta ja kehityksestä niin, että liikkuminen laitosalueella ja koulukodin yhteisissä toiminnoissa laitosalueen ulkopuolella voi tapahtua valvotusti aikuisten seurassa ilman, että siihen tarvitsee tehdä Lastensuojelulain 69 §:n mukaista päätöstä liikkumisvapauden rajoittamisesta. Näin toimitaan esimerkiksi vastaavissa vaativan erikoissairaanhoidon

Kirjallinen kysymys KK 138/2020 vp

osastoissa. Adressin ovat allekirjoittaneet 108 valtion koulukotien työntekijää eli merkittävä osa kaikkein vaikeahoitoisimpien lasten ja nuorten kanssa työskentelevistä ammattilaisista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä valtion koulukotien henkilöstön esille nostamien haasteiden ratkaisemiseksi sekä turvallisen kasvu-, kehitys- ja työympäristön luomiseksi valtion koulukodeissa niin sinne sijoitetuille lapsille ja nuorille kuin heitä auttavalle koulukotien henkilöstöllekin?

Helsingissä 4.3.2020

Sinuhe Wallinheimo kok

Timo Heinonen kok